

Врахування темпераменту учнів у
навчально виховному процесі

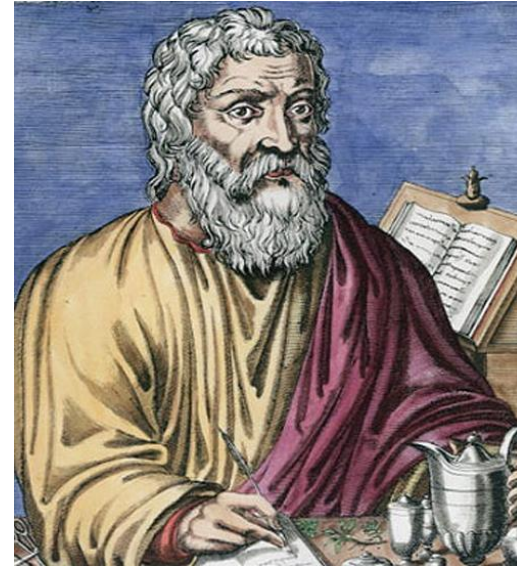
Темперамент - це сукупність індивідуальних властивостей особистості, які виявляються в динаміці психічної діяльності в цілому та окремих психічних процесів.

- Вони спадково зумовлені типом нервової системи
- Мають стійкий характер впродовж життєвого шляху
- Перебувають у закономірному співвідношенні

Історія розвитку вчення про темперамент.

Основоположником першої (гуморальної) теорії вважають давньогрецького лікаря Гіппократа (V ст. до н. е.). Гіппократ пов'язував стан організму із співвідношенням різних рідин, начебто наявних у тілі людини. Назви основних типів темпераменту походять від назв цих рідин і збереглися й донині.

У Гіпократа був чисто фізіологічний підхід до темпераменту. Він не пов'язував його з психічним життям людини і говорив навіть про темперамент окремих органів, наприклад серця, печінки.

Сангвінік (сангвос-по-лат. кров),
Флегматик (флегма-слиз),
Холерик (холе - жовч) і меланхолік
(мелана холе - чорна жовч)

I. Павлов визначив чотири типи нервової системи

сангвінік

- Сильний, врівноважений, рухливий тип

флегматик

- Сильний, врівноважений, інертний тип

холерик

- Сильний, неврівноважений тип

меланхолік

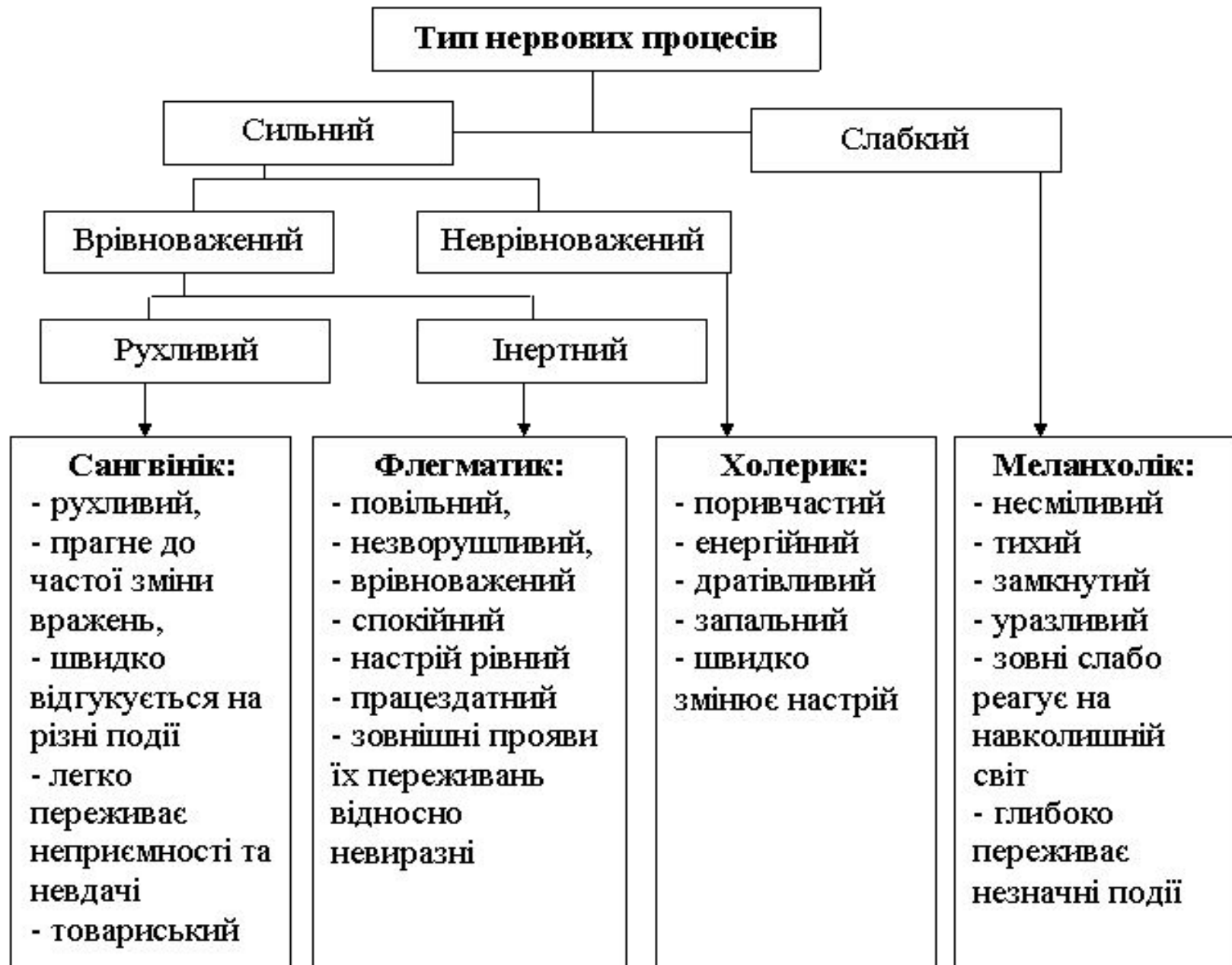
- Слабкий тип

Для чого потрібно знати темперамент учня?

- *Знати темперамент учня - мати індивідуальний підхід, "інструкцію" для взаємодії з ним.*
- *Темперамент - індивідуальна особливість людини, що виявляється в її збудливості, емоційній вразливості, врівноваженості та швидкості перебігу психічної діяльності.*

Класифікація типів вищої нервової діяльності

Холерик

Має схильність до афектів, у яких він часто жорстокий та нещадний.

Прийнявши рішення, без коливань переходить до його реалізації

Запальний, різкий у стосунках, прямолінійний.

холерики

Характерною є циклічність у діяльності та поведінці, що є одним із проявів неврівноваженості.

Вони були холериками

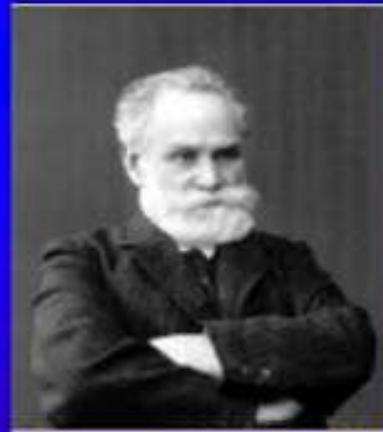
Петро I

О.В. Суворов

І.П. Павлов

О.С. Пушкін

Д.І. Менделєєв

САНГВІНІК

Характерна підвищена реактивність. Він бурхливо сміється навіть із незначного приводу або може дуже розсердитися через дрібницю.

Цьому сприяє висока лабільність нервової системи.

Має добре розвинуту міміку й виразні рухи. По обличчю легко вгадується його настрій, ставлення до людей і речей.

Жваво відгукується на все, що привертає його увагу.

Активність і реактивність збалансовані

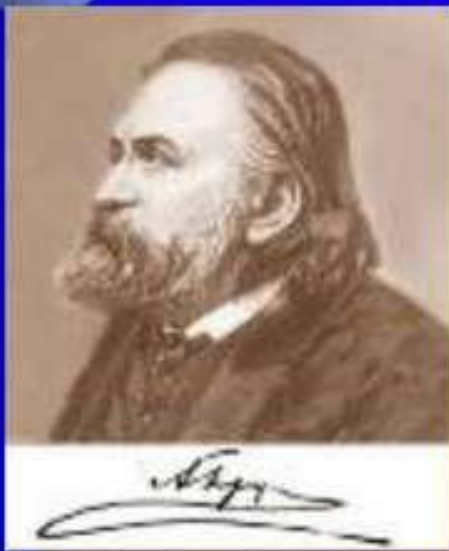

сангвиніки

Вони були сангвініками

П'єр Бомарше

О.І. Герцен

Наполеон Бонапарт

Флегматик

- ❖ Флегматику властиві мала сенситивність та реактивність і висока активність. Тому він сповільнено реагує на подразники. Емоції виникають у нього повільно, але відзначаються значною силою, тривалістю, і стриманістю у зовнішніх проявах.
- ❖ За висловом І. Павлова, флегматик – це спокійний, врівноважений, завжди рівний, упертий і наполегливий працівник. Йому властиві велика зосередженість і працездатність.

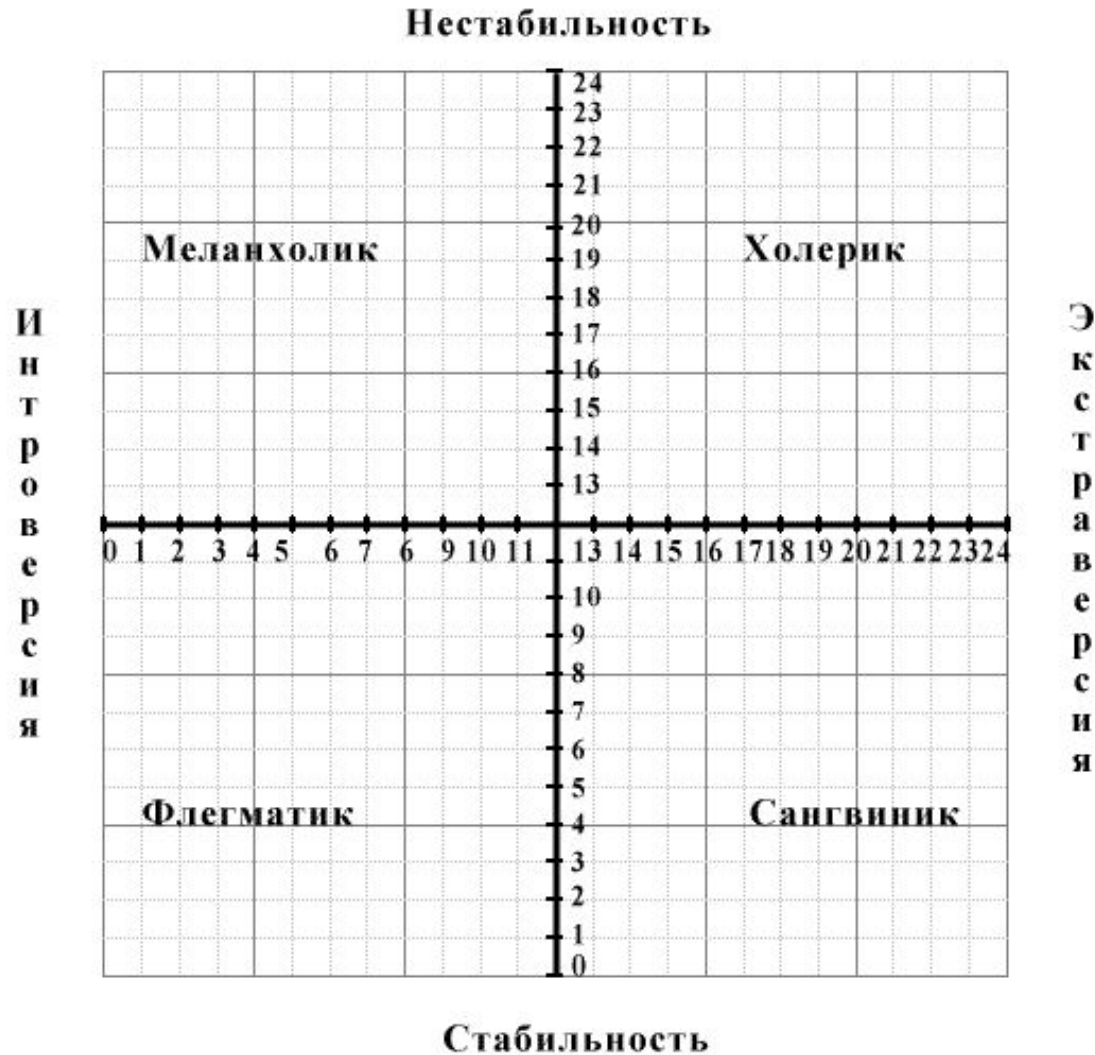

Меланхолік

- ❖ Для цього типу темпераменту характерна слабкість нервових процесів збудження і гальмування. Умовні рефлекси у нього утворюються повільно і легко гальмуються.
- ❖ Меланхолік дуже вразливий, сором'язливий, легко ображається навіть із незначного приводу, плаксивий, замикається в собі.

Для визначення темпераменту використовують тест «Айзенка», у якому пропонується 56 запитань на які потрібно відповісти «так» або «ні». Після проведення тесту, по результатам заповнюється графік який показує до якого типу темпераменту відноситься дана людина.

Висновок

Темперамент є природною основою прояву психологічних якостей особистості. Однак при будь - якому темпераменті можна сформувати в людини якості, що невластиві даному темпераменту.

Психологічні дослідження і педагогічна практика показують, що темперамент трохи змінюється під впливом умов життя і виховання. Темперамент може змінюватися й у результаті самовиховання. Навіть доросла людина може змінити у визначену сторону свій темперамент.

Використана література

1. Загальна психологія: Навч. посібник О. Скрипченко, Л. Долинська та ін. – К.: “А.П.Н.”, 1999.
2. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях: навчальний посібник / Н.М.Ільїна.- Суми : ВТД “Університетська книга”, 2009.
3. Тернопільська В.І. Психологія для старшокласників (від самопізнання до соціальної відповідальності): Навчальний посібник / За ред. проф. М.В. Левківського. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
4. Цимбалюк І.М. Психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид-ня: випр. і доп. – К.: ВД “Професіонал”, 2006.